

POSTANOWIENIE

4 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 4 grudnia 2024 r. w Warszawie
wniosku A.M.

o zbadanie spełnienia przez SSN Marcina Łochowskiego wymogów niezawisłości
i bezstronności w sprawie II CSKP 1414/22

z powództwa A.M.

przeciwko Gminie Miasta S.

o zapłatę

wniosek odrzuca.

UZASADNIENIE

W dniu 10 listopada 2024 r. do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego wpłynęła skarga kasacyjna pełnomocnika pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 lipca 2022 r., sygn. I ACa 365/21, w sprawie z powództwa A.M. przeciwko Gminie Miasto S. o zapłatę (*k. 18 i n. akt*). Postanowieniem SN z dnia 13 kwietnia 2022 r., sygn. I CSK 1446/22, przyjęto skargę kasacyjną do rozpoznania. Zarządzeniem z dnia 14 listopada 2023 r. wyznaczono skład orzekający: sędziowie SN: Tomasz Szanciło (przewodniczący), Krzysztof Wesołowski (sprawozdawca) i Jacek Widło. W związku z oświadczeniem tego ostatniego Sędziego o odmowie udziału w posiedzeniach i podejmowania merytorycznych czynności orzeczniczych skład ten następnie został zamieniony (zarządzeniem Prezes SN kierującej pracą Izby Cywilnej SN z dnia 21 marca 2024 r.) przez wyznaczenie do rozpoznania sprawy sygn. II CSKP 1414/22, w miejsce

sędziego Sądu Najwyższego odmawiającego sprawowania wymiaru sprawiedliwości — sędziego SN Marcina Łochowskiego (*k. 46, 67 akt*).

Do Sądu Najwyższego wpłynęły trzy (*por. k. akt 71-78v, 81-88v akt sygn. II CSK 1414/22, k. 3-18 akt sprawy sygn. III CB 51/24 i k. 5-18 akt sprawy sygn. III CB 71/23*) wnioski pełnomocnika powódki A.M., adw. B.P., o zbadanie spełnienia przez sędziów Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności — w odniesieniu do sędziów SN Marcina Łochowskiego, Tomasza Szanciły i Krzysztofa Wesołowskiego. Sprawa z wniosku dotyczącego sędziego SN Marcina Łochowskiego jest prowadzona jest pod sygnaturą III CB 51/24 (sprawa niniejsza).

W uzasadnieniu wniosku dotyczącego sędziego SN Marcina Łochowskiego pełnomocnik powódki A.M., adw. B.P., wskazała, że okolicznościami uzasadniającymi żądanie stwierdzenia zachodzenia przypadku naruszenia wymogów (standardów) bezstronności i niezawisłości SSN Marcina Łochowskiego są zastrzeżenia dotyczące trybu powołania ww. sędziego na stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym. Kwestionując procedurę powołania sędziego i powołując się na orzecznictwo SN, TSUE, ETPCz oraz wypowiedzi przedstawicieli doktryny, pełnomocnik wniosła o wyłączenie sędziego SN Marcina Łochowskiego od rozpoznania sprawy sygn. II CSKP 1414/22.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek pełnomocnika powódki A.M., adw. B.P., o zbadanie spełnienia przez SSN Marcina Łochowskiego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu podlegał odrzuceniu.

Zgodnie z treścią przepisu art. 29 § 5 uSN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (tzw. test niezawisłości i bezstronności sędziego).

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 29 § 9 uSN, wniosek inicjujący tzw. test niezawisłości i bezstronności sędziego powinien – pod rygorem jego odrzucenia bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 10 uSN) – czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5 przepisu ustawy o SN (pkt 1) oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (pkt 2). Wniosek, o którym mowa w ustawie o SN ma zatem zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie. Niewystarczające jest więc wskazanie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w szczególności ewentualnych wadliwości normatywnej procedury nominacyjnej w ujęciu abstrakcyjnym) i jego postępowania po powołaniu (czynności jurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie (i wykazanie) okoliczności świadczących o tym, że braki tego rodzaju mogą się przekładać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności musi być zatem skonkretyzowany zarówno w odniesieniu do osoby sędziego, jak i do okoliczności danej sprawy, którą ma rozpoznać sędzia objęty wnioskiem.

Wniosek pełnomocnika powódki A.M., adw. B.P., o zbadanie wymogów (standardów) bezstronności i niezawisłości SSN Marcina Łochowskiego nie czyni zadość wskazanym powyżej wymogom. Rzecz w tym, że Wnioskodawczyni ograniczyła się w nim wyłącznie do zasygnalizowania utrzymanych na wysokim poziomie ogólności wyimków z orzecznictwa Sądu Najwyższego, trybunałów międzynarodowych i wybranych cytatów z literatury prawniczej, w żaden sposób nie tylko nie wskazując na konkretne okoliczności towarzyszące powołaniu SSN Marcina Łochowskiego, ale — ponadto — nie wskazując na jakiekolwiek skonkretyzowane okoliczności dotyczące postępowania przez Sędziego, wyznaczonego obecnie do rozpoznania kasacji wniesionej przez pełnomocnika

powódki A.M., adw. B.P., w komplecie orzekającym trzech sędziów Sądu Najwyższego po jego powołaniu na urząd sędziowski (*k. 46, 67 akt*). W szczególności ani nie wskazuje, ani też nie wykazuje się w uzasadnieniu wniosku tego, że uwzględnienie postępowania sędziego po powołaniu (przez nawiązanie do jakichkolwiek konkretnych zaszłości faktycznych mających choćby najluźniejszy związek z powództwem i skargą kasacyjną będącym przedmiotem niniejszej sprawy), w okolicznościach danej sprawy (czyli sprawy ze skargi kasacyjnej wniesionej przez pełnomocnika pozwanej gminy) może doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności i — w końcowym efekcie — wyrzucić wpływ na wynik tej sprawy.

Powołane przez pełnomocnika okoliczności — wbrew temu, czego wymaga ustawa — mają charakter ogólny i abstrakcyjny i mogą zostać odniesione od każdej sprawy rozpatrywanej przez każdego sędziego Sądu Najwyższego powołanego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa powołanej na podstawie ustawy o KRS z dnia 8 grudnia 2017 r.

Dobitnie świadczy o tym zresztą porównanie treści wniosków o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności złożonych przez pełnomocnika powódki A.M., adw. B.P., wobec sędziów Sądu Najwyższego Marcina Łochowskiego (*k. 3-18 akt*), Tomasza Szanciły (*k. akt 71-78v akt sygn. II CSK 1414/22*) i Krzysztofa Wesołowskiego (*k. 5-18 akt sprawy sygn. III CB 71/23*). Poza kosmetycznymi modyfikacjami wprowadzonymi przez ich Autorkę do treści wniosków (np. wskazanie we wniosku dotyczącym sędziego SN Tomasza Szanciły, tylko w sposób ogólny na orzeczenie Sądu Najwyższego sygn. III CB 6/23, zaś we wniosku dotyczącym sędziego SN Marcina Łochowskiego na to samo orzeczenie jako dotyczące tego właśnie sędziego; nie zadbano już jednak o to, by z treści uzasadnienia wniosku dotyczącego sędziego SN Tomasza Szanciły usunąć odniesienia wskazujące na to, że wniosek ten pierwotnie dotyczył sędziego SN Marcina Łochowskiego właśnie) są one identyczne i mogą być — jak wskazano powyżej — odniesione do każdej sprawy i każdego sędziego Sądu Najwyższego powołanego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy o KRS z dnia 8 grudnia 2017 r. Autorka w sposób mało udolny starała się zakamuflować

ten fakt przez wprowadzenie do treści wniosków drobnych zmian o czysto redakcyjnym charakterze, co jednak w ostatecznym rozrachunku nie zmienia faktu, że tak we wniosku dotyczącym sędziego SN Marcina Łochowskiego, który jest przedmiotem analizy w niniejszej sprawie, jak i we wnioskach dotyczących sędziów SN Tomasza Szanciły i Krzysztofa Wesołowskiego brak jest wskazania na jakiegokolwiek skonkretyzowane okoliczności dotyczące powołania tych sędziów i ich postępowania po powołaniu, które mogłyby w okolicznościach danej sprawy doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Wykazane braki wniosku, zgodnie z art. 29 § 10 zd. 1 uSN stanowić musiały podstawę do jego odrzucenia.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

(M.M.)

[a.ł.]